

Ocena Fiskalnega sveta:

Osnutek Programa stabilnosti – dopolnitev 2018 ni skladen s fiskalnimi pravili

Ugodne gospodarske okoliščine v letu 2017 so tudi Sloveniji omogočile pospešeno javnofinančno konsolidacijo in približanje srednjeročnemu fiskalnemu cilju. Žal Fiskalni svet po pregledu osnutka Programa stabilnosti 2018 za obdobje 2018–2021 ugotavlja, da predvidena javnofinančna gibanja niso skladna s fiskalnimi pravili. Ustrezni srednjeročni fiskalni cilj oziroma strukturni presežek v višini 0,25 % BDP v obdobju Programa stabilnosti ne bo dosežen, saj ukrepi za nadaljnjo konsolidacijo javnih financ niso predvideni.

Priprava Programa stabilnosti z uporabo scenarija nespremenjenih politik je sicer smiselna v trenutnih političnih razmerah, ko vlada opravlja tekoče posle. Slabšanje strukturnega salda v letih 2018 in 2019, ki izhaja iz osnutka Programa stabilnosti, pa pomeni odmik od približevanja srednjeročnemu fiskalnemu cilju, kar je problematično zlasti v razmerah trenutno visoke gospodarske rasti in približevanja vrhu gospodarskega cikla.

Vlada, ki bo prevzela dolžnost po volitvah, bo morala ukrepati takoj in s tem omogočiti nadaljnjo konsolidacijo javnih financ. V dobrih gospodarskih časih je namreč nujno zagotoviti dosledno proticiklično fiskalno politiko na osnovi kredibilnega srednjeročnega načrtovanja. Ta je potrebna za ustvarjanje zadostnih presežkov, ki bi omogočili ustrezen manevrski prostor za ukrepanje, ko se bo gospodarski cikel obrnil. Na to kažejo tudi izkušnje s posledicami prociklične ekonomske politike iz preteklosti.

Glede na možnost, da bo oblikovanje nove vlade trajalo dalj časa, Fiskalni svet poziva sedanjo vlado k sprejemu ukrepov, s katerimi bi letos omejili rast izdatkov sektorja država, tako da ne bi presegli zgornje meje, določene v Okviru za pripravo proračunov sektorja država iz novembra 2017. S tem bi bil preprečen znaten odklon od približevanja srednjeročnemu fiskalnemu cilju. Politike, ki bi zagotovile srednjeročno vzdržnost javnih financ, po naši oceni ne bi bistveno okrnile gospodarske rasti v trenutno ugodnih makroekonomskih razmerah.

Zaradi hitre rasti bruto domačega proizvoda se bo zmanjševanje deleža dolga države predvidoma nadaljevalo tudi z uporabo scenarija nespremenjenih politik, vendar le, če se sedaj ugodne okoliščine ne bodo poslabšale.

Nujnost ukrepanja narekuje tudi negotovost, ki so ji izpostavljena javnofinančna gibanja. Povečujejo se namreč kratkoročna tveganja v domačem in predvsem v mednarodnem okolju, ki bi lahko poslabšala izglede za doseganje srednjeročno vzdržnih javnih financ. Na daljši rok pa je Slovenija, ob še vedno razmeroma visoki ravni dolga sektorja država, izpostavljena tudi občutnim tveganjem zaradi pričakovanega poglobljanja neugodnih javnofinančnih učinkov demografskih gibanj.